

dels overvågning af udviklingen på arbejdsmarkedet og dels egentlige flaskehalsforebyggende initiativer.

Den løbende analyse- og overvågningsindsats af det regionale arbejdsmarked – herunder af eventuelle flaskehalsproblemer – spiller en væsentlig rolle i alle AF-regionerne. De regionale arbejdsmarkedsråd afgiver kvartalsvis en redegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet, der blandt andet peger på aktuelle og mulige områder med arbejdskraftmangel i regionen. Et resumé af rådernes seneste vurdering af flaskehalsituationen er gengivet i bilag 1.

Grundlaget for overvågningen er blandt andet AF's løbende virksomhedskontakt og AF-konsulenternes arbejde. Hermed sikres en tæt føling med virksomhederne, og der opnås kendskab til virksomhedernes arbejdskraftbehov både på kort og lidt længere sigt. Den tætte virksomhedskontakt er af afgørende betydning for hele flaskehalsindsatsen.

Herudover har de fleste regioner oprettet særlige virksomhedspaneler bestående af et udsnit af regionens virksomheder, som løbende informerer AF om forventninger til beskæftigelsen inden for forskellige faggrupper samt om eventuelle problemer med at besætte jobs på grund af mangel på kvalificeret arbejdskraft.

I mange regioner er der ligeledes etableret samarbejdsfora med de regionale uddannelsesinstitutioner for at skabe et vidensnetværk om uddannelsesbehov og -muligheder samt med henblik på at arrangere konkrete uddannelsesforløb.

Den konkrete flaskehalsforebyggende indsats i regionerne har fået et godt udgangspunkt i de mere smidige beslutningsprocedurer, der er skabt med arbejdsmarkedsreformen.

Det har for det første givet grundlag for at skabe en bedre sammenhæng mellem den ordinære indsats og aktiveringsindsatsen mere generelt.

Det betyder, at der i regionerne foregår en målrettet vejledning og formidling af de ledige, så man imødegår og afhjælper eventuelle flaskehalsproblemer. I vejledningsarbejdet lægges der vægt på at opfordre ledige til at foretage erhvervsskifte i retning af mere perspektivrige brancher. Det følger heraf, at aktiveringsindsatsen så vidt muligt tilrettelægges, så den konkrete sammensætning af tilbuddene sigter på at imødegå arbejdskraftmanglen på udsatte områder, således at der eksempelvis kan støttes op med uddannelse, opkvalificeringsforløb mv.

For det andet er der i mange regioner etableret en særlig indsats rettet mod mulige flaskehalsområder – især i forhold til bygge- og anlægssektoren, jern- og metalindustrien og træ- og møbelindustrien i den private sektor samt social- og sundhedsområdet i den offentlige sektor. De konkrete initiativer i indsatsen spænder over et bredt felt.

Uddannelses- og opkvalificeringsforløb målrettet mod jobåbningerne på arbejdsmarkedet er blandt de mest dominerende redskaber. Desuden er jobrotationsordninger, hvor ledige erstatter beskæftigede på efteruddannelse et perspektivrigt og meget anvendt redskab. Der kan for eksempel være tale om forløb, hvor ufaglærte beskæftigede gennem uddannelse opkvalificeres til at varetage faglærte jobfunktioner, og i mellemtiden erstattes af ledige, der via jobberfaringen – eventuelt i kombination med uddannelse – kan få fast tilknytning til arbejdspladsen.

Uddannelses- og opkvalificeringsforløb tilrettelægges ofte i et tæt og forpligtende samarbejde med de berørte virksomheder, og undertiden også med delvis afvikling på virksomheden. Det giver en virksomhedstilpasset opkvalificering og er samtidig grundlag for en høj beskæftigelseseffekt af de tilrettelagte forløb.

Med udgangspunkt i det stigende arbejdskraftbehov indenfor visse faglærte områder har nogle regioner ligeledes lavet informationskampagner og forsøg med henblik på at øge tilgangen til voksenerhvervsuddannelse. Voksenerhvervsuddannelsesforløb er typisk af kortere varighed end almindelige erhvervsuddannelsesforløb og er derfor også anvendelige i situationer med arbejdskraftmangel på relativt kort sigt.

Enkelte regioner har etableret forsøg med at øge uddannelsesplanlægningen i små og mellemstore virksomheder inden for brancher med flaskehalsproblemer. Gennem et økonomisk incitament kan virksomhederne tilskyndes til at etablere en egentlig uddannelses- og personaleplanlægningsfunktion, som kan være et grundlag for at forudse fremtidige arbejdskraft- og uddannelsesbehov.

Endelig kan nævnes, at der flere steder arbejdes en del med opbygning af vikarkorps og jobbanker på udsatte områder, hvor der erfaringsmæssigt kan opstå et særligt stort behov for arbejdskraft af kortere eller længere varighed.

Alt i alt er der allerede i dag en lang række instrumenter i brug i den flaskehalsforebyggende indsats i regionerne, og det er ikke mindst en